

Views of Science Teachers on the Problems They Encountered in the First Years of Their Professions[#]

Hüsne Özcan^{1,a,*}, Ahmet Turan Orhan^{2,b}

¹ Sivas Provincial Directorate of National Education, Sivas, Türkiye

² Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

[#]This study is a part of master's thesis

History

Received: 13/03/2023

Accepted: 01/06/2023

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine science teachers' views about the problems they experienced in the first years of their profession. The phenomenology pattern, which is included in the qualitative research model, was used in the study. The data of the study were collected by interview form. The descriptive analysis technique was used to analyze the data obtained in the study. The study group consists of 21 science teachers with a maximum seniority of seven years, working in different districts and villages of a province in the Central Anatolia Region in the 2021-2022 academic year. The data of the study were analyzed descriptively in two main thematic frameworks: the general problems of the teaching profession encountered in the first years and the problems specific to the teaching of the field of science encountered in the first years. The results of the study indicated that the general problems of the teachers experienced in the first years included problems regarding the school administrators, counselor teacher, group teacher guidance and relations, problems in classroom management, problems arising from the social environment, problems in time management and problems arising from the lack of physical facilities of the school, and these were collected in five categories. The problems encountered in the first years of science teaching were grouped under three categories: laboratory-related problems, problems arising from the special field inadequacies of science teachers, and expectations from science teachers.

Keywords: Science education, science teacher, vocational knowledge, teaching profession, teaching problems

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Mesleklerinin İlk Yıllarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri[#]

Bilgi

[#]Bu çalışma yüksek lisans tezinin bir parçasıdır.

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 13/03/2023

Kabul: 01/06/2023

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Bu çalışmanın amacı fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma modeli içerisinde yer alan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışmanın verileri görüşme formu ile toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerinin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir ilin farklı ilçe ve köylerinde görev yapan, en fazla yedi yıl kıdeme sahip 21 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri ilk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunları ve ilk yıllarda karşılaşılan fen bilimleri alanının öğretimine özgü sorunlar olmak üzere iki ana tematik çerçevede betimsel olarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ilk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunlar; okul idarecileri, danışman öğretmen, zümre öğretmen rehberliği ve ilişkilerinde yaşanan sorunlar, sınıf yönetiminde yaşanan sorunlar, sosyal çevreden kaynaklı yaşanan sorunlar, zaman yönetiminde yaşanan sorunlar ve okulun fiziki imkân yetersizliğinden kaynaklı sorunlar olmak üzere beş kategoride toplanmıştır. Fen bilimleri öğretimine özgü ilk yıllarda karşılaşılan sorunlar ise laboratuvar kaynaklı sorunlar, fen bilimleri öğretmenlerinin özel alan yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar ve fen bilimleri öğretmeninden beklenenler olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilgisi eğitimi, fen bilimleri öğretmeni, meslek bilgisi, öğretmenlik mesleği, öğretmenlik sorunları

^a ugurhusne90@gmail.com

^b <https://orcid.org/0000-0002-6909-2260>

^a aturanorhan@cumhuriyet.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0001-9613-3761>

Giriş

Eğitim bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden insanların ve toplumların gelişimlerine katkı sağlayan bir süreçtir. Bu süreçte toplumların sahip oldukları eğitim sistemlerinin etkili ve sistemli olması onların diğer toplumlarla yarışabilmesini, bağımlı bir toplum olmadan varlığını devam ettirebilmesini sağlar (Kara, 2020).

Bir milletin kalkınması için en pahalı ve karlı yatırım eğitimidir. Bir ülkedeki eğitim sisteminin amacına ulaşabilmesi de ancak öğretmenlerin başarısı oranında mümkün olmaktadır (Özyurt, 1999). Çünkü nitelikli bir eğitimin gerçekleştirilebilmesi ancak nitelikli öğretmenlerle mümkündür (Çelikten, Şanal & Yeni, 2005). Eğitimin niteliği ile öğretmenin niteliği arasındaki bu ilişki öğretmenlerin gerek hizmet öncesinde gerek hizmet içinde iyi yetiştirilmesinin önemini göstermektedir (Şişman, 2003). Ayrıca öğretmenler gelecek neslin yetiştirilmesinde büyük sorumlulukları bulunan eğitim sisteminin en önemli parçasıdır. Öğretmenin niteliği, gelecek neslin yetiştirilmesi sorumluluğundan dolayı ayrı bir önem arz etmektedir (Sarıbaş & Babadağ, 2015).

Öğretmenlerin niteliklerinin yükseltilebilmesi için sahip olmaları gereken yeterliliklerin tespit edilmesi, bu yeterliliklerin göreve başlamadan önce öğretmen adaylarına ve öğretmenlere hizmet içi eğitim programlarıyla kazandırılması gerekmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2006). Öğretmenlerin yeterlilikleri sadece alanlarında uzman ve genel kültürlerinin iyi olması anlamına gelmemelidir. Çünkü iyi bir öğretmenin yeterliliklerinden biri de rehberlik boyutudur ve iyi bir öğretmen gerekli pedagojik formasyona da sahip olmalıdır (Sarıbaş & Babadağ, 2015). Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de öğretmenlik mesleği standartlarının ve yeterliliklerinin belirlenmesi ile ilgili çalışmalar oldukça önemlidir (Kozikoğlu, 2016).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlerin sahip olması gereken öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleriyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 2006 yılında öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri belgesi yayınlanmıştır. Bu belgede öğretmenlerin sahip olması gereken öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerinin 6 ana yeterlilik alanı, 31 alt yeterlilik alanı, 233 performans göstergesinden oluştuğu belirtilmiştir (MEB, 2006). Ancak eğitim alanındaki gelişmeler öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri ile ilgili güncelleme yapılması gereğini doğurmuştur. Milli Eğitim Bakanlığının 2017 yılında yayınladığı öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri belgesinde öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliliklerin mesleki bilgi, mesleki beceri, tutum ve değerler olmak üzere 3 temel yeterlilik alanından ve bu alanların altında yer alan 11 yeterlilik ve 65 göstergeden oluştuğu belirtilmiştir (MEB, 2017).

Öğretmenler, öğretmenlik mesleği konusunda kendilerini çok fazla yeterli görmemektedirler (Gelen & Özer, 2008). Öğretmenlerin mesleki yeterliklerini sağlamaya yönelik mesleki gelişim planlamalarının yapılmasının yanında öğretmenlerin mesleki yeterliklerini

arttırmak için hazırlanan mesleki gelişim programları kapsamlı ve sürekli olmalıdır (Yenen, 2022).

Esen, Temel ve Demir (2017) yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlerin meslek hayatlarında karşılaştıkları sorunları; mesleki saygınlığın azalması, öğrenci ile yaşanan sorunlar, fiziki koşulların yetersizliğinden kaynaklı sorunlar, özlük haklarının tam bilinmemesinden kaynaklı sorunlar, ekonomik sorunlar, okuldaki yöneticilerden kaynaklı sorunlar, veli ile yaşanan sorunlar, MEB politikaları ile ilgili sorunlar, öğretmen yetiştirme sorunları ve öğretmenin niteliği ve iş yükü fazlalığı şeklinde ifade etmişlerdir.

Eğitim sistemi içerisindeki bütün yapıların sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için bütün öğelerin görev ve sorumluluklarını eksiksiz olarak yapması gerekmektedir. Eğitimin en önemli unsuru olan öğretmenlerin sorumluluklarını yerine tam anlamıyla getirebilmeleri için karşılaştıkları sorunların tespit edilip çözülmesi büyük bir önem taşımaktadır (Yaraş & Turan, 2021). Çünkü öğretmenlik mesleğinin yürütülmesi sürecinde karşılaşılan zorluklar öğretmenlerin mesleklerine olan inançlarını olumsuz etkileyebilmektedir (Gömlüksiz, Kan, Biçer & Yetkiner, 2010). Öğretmenler meslek hayatlarına başladıkları ilk günden son güne kadar sorunlarla karşılaşabilmekte ve fedakârlıklarda bulunmaktadır. Ancak ilk yıllardaki sorunlar ve fedakârlıklar meslek hayatının diğer dönemlerine göre farklı özelliklere sahiptir (Duran, Sezgin & Çoban, 2011).

Öğretmenler aday öğretmenlik sürecinde yaşam zorlukları, öğretmen-öğrenci ilişkisinin seviyesini belirleyememe, okulun fiziksel ve bulunduğu çevrenin olumsuz özellikleri, aileden uzak kalma, öğrenci niteliğinin düşüklüğü, yöneticilerin adil davranmaması gibi sorunlar yaşamaktadırlar. Öğretmenlerin ilk yıllarında yaşadıkları bu sorunları genellikle kendi çabalarıyla aştıkları, öğretmenlerin bir kısmının ise bu sorunlar karşısında idarecileri ve meslektaşlarından destek aldıkları tespit edilmiştir (Yeşilyurt & Karakuş, 2011). Öğretmenler meslekteki ilk yıllarında en fazla örgütsel (yönetici tutumu, veli-öğrenci profili, fiziksel koşullar) daha sonra bölgesel (terör, sosyo-kültürel yapı, fiziksel şartlar), en az düzeyde ise kişisel (özel yaşam) sorunlar yaşamaktadır (Altun & Yengin Sarpkaya, 2021).

Öğretmenlerin ilk yıllarının mücadelelerle dolu olması, yaşadıkları sorunlar karşısında yalnız bırakılmaları, bölgenin koşullarına alışamama ve mesleğe uyum sağlayamamaları öğretmenlerin görevden ayrılmak istemelerine neden olmaktadır (Toker Gökçe, 2013). Smith ve Ingersoll (2004) yaptıkları çalışmada on öğretmenden üçünün mesleğinin ilk yılından sonra mesleği bıraktıklarını ya da başka okula geçtiklerini tespit etmişlerdir. Fidan ve Fidicioğlu (2010) ise çalışmalarında öğretmenlerin mesleği bırakma eğiliminin daha çok mesleğin başlarında karşılaşılan bir durum olduğuna vurgu yapmışlardır. Otacıoğlu'nun (2008) çalışmasına bakıldığında ise mesleklerinin ilk yıllarındaki

öğretmenlerin kıdemli öğretmenlere göre daha fazla tükenmişlik duygusuna sahip oldukları görülmektedir.

Balbağ, Leblebiciler, Karaer, Sarıkâhya ve Erkan (2016) çalışmalarında fen eğitimi ve öğretimindeki sorunların öğretime, fiziki ve çevresel koşullardan, öğrenciden ve programdan kaynaklı sorunlar olmak üzere 4 kategoride toplandığını belirtmişlerdir. Nasri, Yusof, Ramasamy ve Halim (2010) çalışmalarında fen öğretmenlerinin yaşadığı üç temel sorundan bahsetmişler ve bu sorunları; öğretmenlerin yöntemleri etkili kullanamamaları, okulların ve laboratuvarların donanım yönünden eksik ve yetersiz olması, okulların devlet ve sivil toplum kuruluşları tarafından desteklenmemesi olarak belirtmişlerdir. Fen öğretmenlerinin fen eğitimde yaşadıkları sorunlar içerisinde öğretime kaynaklı sorunlar Balbağ ve Karaer (2016) çalışmalarında da tespit edilmiştir. Tespit edilen bu sorunlar; deneyim eksiklikleri, eğitim eksiklikleri, teknolojik yetersizlikler ve laboratuvar kullanımındaki yetersizlikler olarak belirtilmiştir.

Türkiye’de öğretmenlerle ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde meslek yaşamlarında karşılaştıkları problemlere fazla değinilmediği görülmektedir (Polat & Erol, 2022). Bu sonuçlar özellikle öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarının önemini ve yaşanan sorunların tespit edilmesinin ve çözülmesinin gerekliliğini göstermektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin ilk yıllarda karşılaştıkları sorunlar üzerine yapılmış çok az sayıda çalışma vardır (Ayvacı & Durmuş, 2013; Erdemir, 2007). Fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin araştırıldığı bu araştırmanın alt problemlerinde ise öğretmenlik mesleğiyle ilgili genel sorunlar ile fen bilimleri öğretime özgü sorunlara yer verilmiştir.

Yöntem

Fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin tespit edilmeye çalışıldığı bu çalışmada nitel araştırma modeli içerisinde yer alan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji; çalışma grubunda yer alan katılımcıların ilgili süreçteki deneyimini açıklayan ve daha çok katılımcılar arasındaki benzerlikleri vurgulayan nitel araştırma yaklaşımıdır (Sart, 2021).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme önceden belirlenmiş bazı kriterleri karşılayan durumların çalışılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin meslekteki hizmet sürelerinin en fazla yedi yıl olması kriter olarak belirlenmiştir. Araştırmada çalışma grubunun araştırma sorularına yaklaşımlarının daha güncel olabilmesi adına kıdem yılının fazla olmaması düşünülmüştür. Çalışma grubunda daha düşük kıdem yılı istenmesi ise merkezde görevli

öğretime ulaşmayı zorlaştırdığından kıdem yılı yedi yıl olarak belirlenmiştir. Çalışma grubu İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir ilde görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinden oluşturulmuştur. Çalışma grubu belirlenirken ilk olarak il merkezi, ilçeler ve köylerde yer alan bütün ortaokullar il Milli Eğitim Müdürlüğü’nün internet sayfasında yararlanılarak tespit edilmiştir. Okulların tespitinden sonra okulların internet sayfalarında yer alan iletişim bilgileri aracılığıyla bu ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenleriyle okul müdürleri aracılığıyla veya bizzat kendileriyle görüşülerek iletişime geçilmiştir. Sonraki süreçte iletişime geçilen öğretmenlerden meslekteki hizmet süresi en fazla 7 yıl olan öğretmenlere çalışmaya ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Gönüllük esasına dayalı olarak çalışmaya katılmayı kabul eden öğretmenlerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın kriterlerine uyan bütün fen bilimleri öğretmenlerine ulaşmaya çalışılmıştır. Ancak covid 19 süreci, öğretmenlerin izinde olması gibi bazı sebeplerden dolayı öğretmenlerin bir kısmına ulaşamamıştır. Ayrıca bazı öğretmenler okul müdürleri aracılığıyla çalışmaya katılmak istemediklerini belirtmişlerdir. İletişime geçilebilen ve kriteri sağlayan 35 fen bilimleri öğretmeninden gönüllük esasına dayalı olarak gerçekleştirilen çalışmaya 21 fen bilimleri öğretmeni katılmayı kabul etmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğretmenler ile görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve görüşmelerde ses kaydı alınmıştır.

Çalışma grubunu İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir ilin 10 farklı ilçesinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan 7 erkek 14 kadın olmak üzere toplam 21 fen bilimleri öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin ve görev yaptıkları ilçelerin isimleri kullanılmamış öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5...Ö21 şeklinde kodlar verilmiştir. Çalışma grubu ile ilgili demografik özellikler Çizelge 1’de verilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmadaki veriler görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmada kullanılan görüşme formu hazırlanmadan önce alan yazın taraması yapılarak bu konuda yapılmış benzer çalışmalar ve bu çalışmalarda veri toplama araçları incelenmiştir (Ayvacı & Durmuş, 2013; Balbağ vd., 2016; Erdemir, 2007; Kara & Demir, 2021; Kozikoğlu, 2016; Kozikoğlu & Senemoğlu, 2018). Çalışmalar ve kullanılan veri toplama araçları incelenirken genel öğretmenlikle ilgili yaşanan sorunların araştırıldığı çalışmalar ile fen bilimleri öğretmenlerinin kendi alanlarından kaynaklı yaşadıkları alana özgü sorunların araştırıldığı çalışmalar ayrı ayrı ele alınmıştır. İnceleme süreci bittikten sonra incelenen çalışmalar ve veri toplama araçları referans alınarak çalışmanın amacına uygun görüşme soruları hazırlanmıştır. Daha detaylı bilgi elde edilmesi istenilen sorulara sonda sorular eklenmiştir.

Çizelge 1. Çalışma grubu ile ilgili demografik özellikler

Katılımcı	Cinsiyet	Kıdem Yılı	Görev Yaptığı İlçe	Okul Türü
Ö1	Erkek	5	G8	Ortaokul
Ö2	Kadın	6	G3	İmam Hatip
Ö3	Kadın	7	G9	Ortaokul
Ö4	Kadın	4	G10	Ortaokul
Ö5	Kadın	2	G9	Ortaokul
Ö6	Kadın	3	G4	Ortaokul
Ö7	Kadın	6	G6	Ortaokul
Ö8	Erkek	7	G5	Ortaokul
Ö9	Erkek	5	G4	Halk Eğitim Merkezi
Ö10	Kadın	1	G4	Ortaokul
Ö11	Kadın	3	G4	YBO
Ö12	Kadın	1	G2	Ortaokul
Ö13	Erkek	5	G1	Ortaokul
Ö14	Kadın	4	G4	Ortaokul
Ö15	Erkek	3	G4	Ortaokul
Ö16	Kadın	3	G4	İmam Hatip
Ö17	Kadın	5	G7	Ortaokul
Ö18	Kadın	7	G4	Ortaokul
Ö19	Kadın	7	G4	Ortaokul
Ö20	Erkek	5	G10	YBO
Ö21	Erkek	6	G7	Ortaokul

Görüşme soruları hazırlandıktan sonra veri toplama aracına son şeklini vermek için fen bilimleri öğretimi alanında uzman 4 akademisyenden uzman görüşleri alınmış ve görüşler doğrultusunda düzeltilmesi gereken sorular yeniden düzenlenmiştir. Görüşme sorularında dil ve anlatım yönünden eksiklik olmaması için bir Türkçe uzmanından yardım alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizine başlamadan önce araştırma sürecinde katılımcılarla yapılan görüşmelerin ses kayıtları bilgisayar ortamına aktarılmış ve word sayfasında yazılı hale getirilmiştir. Çalışmanın veri analizi sürecinde betimsel analizin ilk aşaması için araştırmanın problem ve alt problemlerinden yola çıkarak tematik çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra bu tematik çerçeveden yola çıkarak bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Bulgular ayrıca doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Bir araştırmacının bulduğu sonucu bir başka araştırmacının da bulması güvenilirliği ifade eder (Karasar, 2014). Analiz kısmında oluşturulan kategoriler bir uzman tarafından kontrol edilmiş olup Miles ve Huberman (1994) güvenilirlik formülü kullanılarak çalışmanın güvenilirliği % 92 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Etik Komisyonu

Etik kurul değerlendirme kararı tarihi: 22.05.2021

Etik kurul izni belge sayı numarası: E-60263016-050.06.04-41147

Bulgular

Çalışmada elde edilen verilerin betimsel analizi sürecinde ilk olarak tematik çerçeveyi oluşturmak için iki ana tema belirlenmiştir. Daha sonra bu ana temalardan yola çıkarak veriler işlenmiş ve bulgular oluşturulmuştur. Oluşturulan ana temalar; ilk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunları ve ilk yıllarda karşılaşılan fen bilimleri öğretimine özgü sorunlar şeklindedir.

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Mesleklerinin İlk Yıllarında Karşılaştıkları Öğretmenlik Mesleği Genel Sorunlarına İlişkin Bulgular

Fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında karşılaştıkları öğretmenlik mesleğiyle ilgili genel sorunlarına ilişkin görüşlerin analizi sonucunda 5 kategori oluşturulmuştur. İlk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunları temasına ait kategoriler Çizelge 2’de verilmiştir.

İlk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunları okul idarecileri ve paydaş öğretmenler ile yaşanan sorunlar; sınıf yönetiminde yaşanan sorunlar; sosyal çevreden kaynaklı yaşanan sorunlar, zaman yönetiminde yaşanan sorunlar, okulun fiziki imkân yetersizliğinden kaynaklı sorunlar olmak üzere 5 kategori yer almaktadır. Bu kategorilere ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 2. İlk yıllarda karşılaşılan öğretmenlik mesleği genel sorunları temasına ait kategoriler

Tema	Kategoriler
İlk Yıllarda Karşılaşılan Öğretmenlik Mesleği Genel Sorunları	Okul İdarecileri ve Paydaş Öğretmenler ile Yaşanan Sorunlar
	Sınıf Yönetiminde Yaşanan Sorunlar
	Sosyal Çevreden Kaynaklı Yaşanan Sorunlar
	Zaman Yönetiminde Yaşanan Sorunlar
	Okulun Fiziki İmkân Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar

Çizelge 3. Okul idarecileri ve paydaş öğretmenler ile yaşanan sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f	Öğretmenler
	Okul İdarecileri	Okul İdarecisinin Yardımcı Olmaması ve Yeterli Rehberlik Yapmaması	11	Ö1, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö14, Ö17, Ö19, Ö20, Ö21
		Danışman Öğretmenle Kıyaslanma	2	Ö1, Ö13
Okul İdarecileri ve Paydaş Öğretmenler ile Yaşanan Sorunlar	Danışman Öğretmen	Danışman Öğretmenin Yeterli Rehberlik Yapmaması	5	Ö3, Ö6, Ö11, Ö14, Ö19
		Danışman Öğretmen Branş Farklılığı	11	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15, Ö17, Ö20
		Danışman Öğretmenin Tecrübesizliği	1	Ö17
		Danışman Öğretmenin Zamanının Olmaması	2	Ö6, Ö11
		Zümre Öğretmen	Zümre Öğretmenin Olmaması	12

Çizelge 4. Danışman öğretmen branşı

Danışman Öğretmeniyle Branşı Aynı Olan Öğretmenler	Ö1, Ö3, Ö9, Ö12, Ö13, Ö21
Danışman Öğretmeniyle Branşı Farklı Olan Öğretmenler	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20

Betimsel analiz sonucunda elde edilen "Okul İdarecileri ve Paydaş Öğretmenler ile Yaşanan Sorunlar" kategorisine ait alt kategoriler, kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan fen bilimleri öğretmenleri Çizelge 3'te verilmiştir.

Çizelge 3 incelendiğinde 11 fen bilimleri öğretmenin okul idarecilerinin okul iş ve işlemleri ile ilgili kendilerine yeterince yardımcı olmadıklarını, yeterli rehberlik yapamadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin "Okul İdarecileri" alt kategorisine ilişkin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: "Çok fazla yardımcı olduğunu düşünmüyorum. Daha çok çevremdeki öğretmenlerden, internetteki kaynaklardan yardım alarak işlerimi yaptım."

Ö7: "Maalesef olmadı. Belirtilen günde şube öğretmenler kurulu, zümre öğretmenler kurulu gibi çalışmaların hazırlanıp hazırlanmadığına baktılar."

Çizelge 3 incelendiğinde 5 fen bilimleri öğretmenin ilk yıllarında kendilerine göreve başladıkları okullarında danışman öğretmen olarak görevlendirilen öğretmenlerin yeterli rehberlik yapmadıklarını, 2 fen bilimleri öğretmenin rehberlik için danışman öğretmenlerinin yeterli zamanlarının olmadıklarını belirttikleri, 1 fen bilimleri öğretmenin de danışman öğretmenin tecrübesiz olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Fen

bilimleri öğretmenlerinin "Danışman Öğretmen" alt kategorisine ilişkin ifadelerinden bazıları şunlardır:

Ö6: "Danışman öğretmenimden rehberlik almadım. Kendisi de çok yoğun olduğundan buna pek fırsat olmadı."

Ö18: "Yok yani danışman öğretmen siz yapacaksınız dedi daha önce gelen arkadaşlarınız hep kendileri yaptılar. Danışan öğretmen çok fazla bir şey yapmıyor genellikle gelen öğretmen yapıyor bu şekilde hep kendimiz yaptık yani."

Çizelge 4'te fen bilimleri öğretmenlerinin danışmanlarıyla alanı aynı ve farklı olan öğretmenler belirtilmiştir.

Çalışmaya katılan 21 fen bilimleri öğretmeninden sadece 6 öğretmenin (%29) danışman öğretmenin kendisiyle aynı branştan olduğu, diğer 15 öğretmenin (%71) danışman öğretmenlerinin kendileri ile farklı branştan olduğu görülmektedir. Danışman öğretmeniyle branşı farklı olan fen bilimleri öğretmenlerinin bu durumun oluşturduğu dezavantaj ile ilgili görüşleri ve danışman branş farklılığından kaynaklı sorun yaşayan öğretmenlerin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: "İlk danışmanım matematik ikinci danışmanım din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni idi. Konular dersler farklı olduğu için ders anlamında danışmak anlamsızdı... Aynı

konular aynı sorunlar aynı ders olduğu için istişareler de bulunarak fikir alışverişi yapmak bence güzel olurdu.”

Ö10: “Danışman öğretmenim benimle aynı branştan değildi. O yüzden zorluklar yaşadım. Ders anlatma esnasında çok fazla kasılmıyordum. Takıldığım yerlerde soru sorabilecek bir branş hocam yoktu ve bu beni ara sıra zorluyordu. Danışman öğretmen olarak atanan öğretmenin branşım ile aynı olmasını istedim. Adaylık sürecinde kendi okulumuzda branşımızda öğretmen yoksa bile ilçedeki başka öğretmenlerle irtibata geçilmeli diye düşünüyorum.”

Çalışmaya katılan 12 fen bilimleri öğretmeni ilk göreve başladıkları okullarında fen bilimleri alanında tek öğretmen olduklarını ve bu yüzden fen bilimleri alanında yaşadıkları zorluklar karşısında yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin "Zümre Öğretmen" alt kategorisine ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö16: “Yani ben kesinlikle hani tecrübeli bir öğretmen olsaydı bize yol göstereceğini düşünüyorum.”

Ö17: “Benim yoktu okulda tek öğretmendim o yüzden branşımızdaki eksiklerim konusunda zorlandım.”

“Sınıf Yönetiminde Yaşanan Sorunlar” kategorisine ait kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan öğretmenler Çizelge 5'te verilmiştir.

Çizelge 5 incelendiğinde fen bilimleri öğretmenlerinden 11 tanesinin mesleklerinin ilk yıllarında sınıf içerisinde disiplin problemi, 5 fen bilimleri öğretmenin de öğrencileri derse motive etme konularında sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin "Sınıf Yönetiminde Yaşanan Sorunlar" kategorisi ile ilgili görüşlerine ait bazı ifadeleri şunlardır:

Ö8: “Motive konusunda sorun yaşadım. Teknolojik alt yapı olmayan sınıflarda tablet ya da bilgisayar getirerek dersi daha eğlenceli ve daha etkileşimli hale getirdim. Derse katılım açısından öğrencilere pekiştiriciler (sözlüye ek puan, hediye) vererek katılımı artırdım.”

Ö15: “Sınıf yönetimi zaten başlı başına zordu ilk yıllarda. Çünkü topluluğa ayrı hitabet etmek kolay değil tüm topluluğu idare etmek alışkanlıkları değiştirebilmek.”

Öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde fen bilimleri öğretmenlerinin disiplin problemi ve motivasyon ile ilgili yaşadıkları sorunlar karşısında okul idarecileri ve meslektaşlarından yardım alarak çözüm üretmeye çalıştıkları görülmektedir. Genel olarak ders düzenini bozan öğrencileri idareye yönlendirdiklerini ya da görmezden geldiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilere pekiştiriciler vererek derse katılımlarını artırmaya çalışmışlardır.

“Sosyal Çevreden Kaynaklı Yaşanan Sorunlar” kategorisine ait kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan öğretmenler Çizelge 6’da verilmiştir.

Çizelge 6 incelendiğinde 5 fen bilimleri öğretmenin sosyal ve fiziki şartlar, 3 fen bilimleri öğretmenin kültürel farklılıklar ve 4 fen bilimleri öğretmenin de veli ile ilişkiler alt kategorilerinde sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin "Sosyal Çevreden Kaynaklı Yaşanan Sorunlar" kategorisi ile ilgili görüşlerine ait ifadelerinden bazıları şunlardır:

Ö17: “...şehir merkezinden sonra ilçede yaşamının zorlukları oldu. Sosyal faaliyetlerin yetersizliği ve bazı temel ihtiyaçların bile temininde zorluklar yaşadım. Okulumun bulunduğu bölge ilçe merkezine biraz uzaktı ve bizim olduğumuz bölgede bakkal vb. imkânımız olmadı ancak taksi ile çarşıya inip almamız gerekiyordu.”

Ö19: “Doğu kültürü olarak kız çocuklarının okutulmaması sıkıntısı vardı. Veli görüşmesi ile sorun aşıldı.

Fen bilimleri öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplara göre oluşturulan “Zaman Yönetiminde Yaşanan Sorunlar” kategorisine ait kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan öğretmenler Çizelge 7’de verilmiştir.

Çizelge 5. Sınıf yönetiminde yaşanan sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Kodlar	f	Öğretmenler
Sınıf Yönetiminde Yaşanan Sorunlar	Disiplin Problemi	11	Ö1, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20
	Motivasyon Sağlayamama	5	Ö1, Ö3, Ö4, Ö8, Ö12

Çizelge 6. Sosyal çevreden kaynaklı yaşanan sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f	Öğretmenler
Sosyal Çevreden Kaynaklı Yaşanan Sorunlar	Sosyal ve Fiziki Şartlardan Dolayı Yaşanan Sorunlar	İmkânlarının Kısıtlı Olması	5	Ö9, Ö11, Ö15, Ö17, Ö18
	Kültürel Farklılıklardan Dolayı Yaşanan Sorunlar	Kendi Yaşadığı Sosyal Çevresinden Farklı Olması	3	Ö1, Ö4, Ö17
	Veli ile İlişkilerde Yaşanan Sorunlar	Velilerin Okulun Önemi Konusunda Yeterli Hassasiyeti Göstermemesi	4	Ö8, Ö11, Ö16, Ö19

Çizelge 7. Zaman yönetiminde yaşanan sorunlar kategorisine ait kodlar ve bu kategoride sorun yaşayan öğretmenler

Kategori	Kodlar	f	Öğretmenler
Zaman	Kazanımları Çok Erken Verme	3	Ö1, Ö15, Ö17
Yönetiminde	Kazanımları Yetiştiremem	2	Ö2, Ö13
Yaşanan Sorunlar	Ders Süresini Ayarlayamama	3	Ö4, Ö6, Ö16

Çizelge 8. Okulun fiziki imkân yetersizliğinden kaynaklı sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Kodlar	f	Öğretmenler
Okulun Fiziki İmkân Yetersizliğinden	Akıllı Tahta Olmaması	2	Ö14, Ö16
Kaynaklı Sorunlar	İnternet Olmaması	2	Ö8, Ö14

Çizelge 9. İlk yıllarda karşılaşılan fen bilimleri öğretimine özgü sorunlar temasına ait kategoriler

Tema	Kategoriler
İlk Yıllarda Karşılaşılan Fen Bilimleri Öğretimine Özgü Sorunlar	Laboratuvar Kaynaklı Sorunlar
	Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Özel Alan Yetersizliklerinden Kaynaklı Sorunlar
	Beklenti Kaynaklı Sorunlar

Çizelge 7 incelendiğinde 3 fen bilimleri öğretmenin yıllık plan doğrultusunda kazanımları çok erken verme, 2 fen bilimleri öğretmenin tam tersine kazanımları yetiştiremem, 3 fen bilimleri öğretmenin ise ders süresini ayarlayamama sorunları yaşadığı görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin "Zaman Yönetiminde Yaşanan Sorunlar" kategorisinde yer alan kodlara ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö1: "...şunu söylemeliyim okul başlayalı 3 hafta olmuştu. Ekim ayının ilk ya da ikinci haftası olmalıydı sanırım. Yıllık plana baktığımda Aralık ayında ki kazanıma geldiğimi fark ettim. Sonra çok hızlı ilerlediğimi fark edip en başa döndüm. Daha uygun bir seviyede tekrar işledim."

Ö16: "Yıllık plan noktasında bir sorun olmamıştı. Yani konularımın hepsi yetişmişti ve bir hafta kala hepsini bitirmiştik. Ama tabii ilk başta 40 dakika ne zaman bitecek ayarlayamıyordum. Tam anlatırken zil çaldığı ilk başlarda olmadı mı oldu ama sonrasında biraz daha kendini ayarlıyorsun. Başlaman gereken konuya başlamayıp bir sonraki dersi bekleyebiliyorsun. Önemli yerde ders kesilmemiş oluyordu bu sayede."

Fen bilimleri öğretmenlerinin ifadeleri incelendiğinde bu sorunlarının zamanla çözüldüğü görülmektedir.

"Okulun Fiziki İmkân Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar" kategorisine ait kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan öğretmenler Çizelge 8'de verilmiştir.

Çizelge 8 incelendiğinde Ö14 ve Ö16 kodlu fen bilimleri öğretmenleri ilk yıllarında göreve başladıkları okullarda akıllı tahta olmamasından, Ö8 ve Ö14 kodlu fen bilimleri öğretmenleri ise internetin olmamasından kaynaklı sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin okulun "Fiziki İmkân Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar" kategorisinde yer alan kodlara ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö14: "Yapamayacağım deneyleri izletmek istedim ancak akıllı tahta ve internet gibi problemlerimizden ötürü yapamadım. Çocuklara deneyin adını vererek evde izlemelerini söyledim."

Ö16: "Okulumuz az önce de söylediğim gibi tek katlı bir binaydı ve okula ilk geldiğimizde akıllı tahta yoktu. Bahsettiğim gibi ücretli öğretmenlik yaptığımda akıllı tahtayı kullanıyorduk orda vardı. Hani bu dersi nasıl işleyeceğim çocuklara her şeyi mi yazdıracağım gibi sorunlar olmuştu."

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Mesleklerinin İlk Yıllarında Karşılaştıkları Fen Bilimleri Öğretimine Özgü Sorunlarına Yönelik Bulgular

İlk yıllarda karşılaşılan fen bilimleri öğretimine özgü sorunlar; laboratuvar kaynaklı sorunlar, fen bilimleri öğretmenlerinin özel alan yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar, fen bilimleri öğretmeninden beklenenler olmak üzere 3 kategori yer almaktadır ve Çizelge 9'da gösterilmiştir.

Her bir kategoriye ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

"Laboratuvar Kaynaklı Sorunlar" kategorisine ait alt kategoriler, kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan fen bilimleri öğretmenleri Çizelge 10'da verilmiştir.

Çizelge 10 incelendiğinde laboratuvar kaynaklı sorunlar kategorisinde laboratuvar imkânlarının yetersizliğinden kaynaklı sorunlar ve öğretmenin laboratuvar kullanım yetersizliğinden kaynaklı sorunlar olmak üzere 2 alt kategorinin yer aldığı görülmektedir.

Çizelge 10'a bakıldığında çalışmaya katılan fen bilimleri öğretmenlerinden 6 tanesinin mesleklerinin ilk yıllarında görev yaptıkları okullarında laboratuvarın bulunmamasından kaynaklı sorun yaşadıkları görülmektedir. Laboratuvar bulunan okulda görev yapan 8 fen bilimleri öğretmeni ise laboratuvardaki malzeme eksikliğinden veya laboratuvar ortamının elverişsizliğinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu konudaki bazı öğretmen görüşleri şunlardır:

Çizelge 10. Laboratuvar kaynaklı sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f	Öğretmenler
Laboratuvar Kaynaklı Sorunlar	Laboratuvar İmkânlarının Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar	Laboratuvar Olmaması	6	Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö13, Ö16
		Laboratuvar Ortamının Elverişsizliği	8	Ö1, Ö6, Ö11, Ö14, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21
		Laboratuvar Güvenliğini Sağlayamama	3	Ö1, Ö3, Ö11
	Öğretmenin Laboratuvar Kullanım Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar	Konuya Uygun Deney Düzenegi Hazırlayamama	3	Ö1, Ö3, Ö15
		Laboratuvar Malzemelerini Tanıma ve Temininde Sıkıntı Yaşama	8	Ö1, Ö6, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö17, Ö18
		Deney Sırasında Öğrenci Kontrolünü Sağlayamama	5	Ö2, Ö4, Ö6, Ö7, Ö16

Çizelge 11. Fen bilimleri öğretmenlerinin özel alan yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar kategorisinin analizi

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f	Öğretmenler
Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Özel Alan Yetersizliklerinden Kaynaklı Sorunlar	Fen Konularına Yönelik Yöntem ve Teknikleri Uygulamada Yetersizlik	Doğru Yöntem ve Tekniği Belirleyememe	3	Ö11, Ö16, Ö17
		Fen Konularını Öğrenci Seviyesine İndireyememe	10	Ö1, Ö2, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö13, Ö15, Ö16, Ö19
	Öğretmenin Konu Alan Bilgisi ve Öğretimi Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar	Fen Kazanımları Dışında Fazla Bilgi Verme	4	Ö2, Ö14, Ö16, Ö17
		Fen Kazanımlarını Günlük Hayatla İlişkilendiremememe	3	Ö11, Ö15, Ö17
		Fen Kaynaklarına Ulaşamama	6	Ö4, Ö8, Ö11, Ö15, Ö16, Ö17

Ö13: “İlk başladığım okulda fiziki yeterlilik oldukça düşüktü. Fiziki imkânları kendimiz düzeltmeye çalışıyorduk. İlkokulumda laboratuvar yoktu. Deneyleri kendi çabamla dersliklerde yapmak durumunda kaldım. İdare destek sağladı.”

Ö16: “Göreve başladığım okul tek katlı bir binadan oluşuyordu ve laboratuvar yoktu... Malzeme temini etme noktasında, mesela basit elektrik devresi kurmak için malzemeleri kendimiz alırdık.”

Fen bilimleri öğretmenlerinin "Laboratuvar İmkânlarının Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar" alt kategorisinde yer alan laboratuvar malzeme eksikliği ve laboratuvar ortamının elverişsizliği kodlarında yaşadıkları sorunlarına ilişkin görüşlerine ait bazı ifadeleri şunlardır:

Ö1: “Grup çalışmalarında yaşadığım zorluk genellikle malzeme eksikliği olmasıydı.”

Ö14: “Laboratuvarım çok küçük olduğu için öğrencilerimle orada ders işleyemedim. Malzemeleri her deney için sınıfa çıkardım.”

Ö21: “Genellikle malzeme, materyal sorunu yaşıyorum. Onu da kendim çözmeye çalışıyorum.”

Öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde laboratuvar imkânı bulunmayan fen bilimleri öğretmenlerinin bu sorun

karşısında deney malzemelerini sınıf ortamına getirerek çözüm bulmaya çalıştıklarını, eksik malzemeleri kendileri satın alarak temin etmeye çalıştıklarını belirttikleri görülmektedir.

Fen bilimleri öğretmenlerinin “öğretmenin laboratuvar kullanım yetersizliğinden kaynaklı sorunlar” alt kategorisinde yaşadıkları sorunlara yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: “Sınıfta veya laboratuvarında deneyler ve etkinlikler yaparken sınıfta büyük karmaşa oluyor, hâkimiyet sıkıntısı oluyor.”

Ö6: “Laboratuvar kullanımı benim için maalesef biraz zor oldu. Konuların yetişmeyişi deneylere zaman ayırmada biraz problem oldu. Tabi ki hiç görmediğim malzemelerde vardı araştırarak öğrendim birçok şeyi... Laboratuvarında öğrencilerin dikkati çabuk dağılıbiliyor. Arada laboratuvara gittiğimiz için ortam farklı geliyor. Derslerimi her zaman laboratuvarında yapmayı ben de isterim ama laboratuvar düzenimiz buna uygun değil.”

“Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Özel Alan Yetersizliklerinden Kaynaklı Sorunlar” kategorisine ait alt kategoriler, kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan öğretmenler Çizelge 11'de verilmiştir.

Çizelge 11 incelendiğinde 3 fen bilimleri öğretmeninin fen konularına yönelik yöntem ve teknikleri uygulamada yetersizlik yaşadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında ilk başlarda derslerini geleneksel yöntemlerle işledikleri, bir süre geçtikten sonra öğrencilerin anlamadıklarını fark ettiklerinde ise farklı yöntem ve teknikler kullanmaya başladıkları görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenlerinin bu alt kategoriye ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö11: “...ve ilk yılda da biraz fen konularına alışma amaçlı derse girip sınıf yöntemine alışma amaçlı bildiğimiz klasik öğretmenin dersi anlatıp öğrencinin dinleyen pozisyonundaydı. Bu şekilde devam ettim. Bir süre sonrasında öğrencilerin pasif olduğunu gördükçe de daha çok deneyler yaparak öğrencilerin aktif katılımlarını sağlayacak grup çalışmaları yaparak fen eğitimini daha nitelikle hale getirmeye çalıştım.”

Ö17: “İlk başlarda klasik yöntemleri kullandım genelde zamanla farklı yöntemler geliştirmem gerektiğini anladım.”

“Öğretmenin Konu Alan Bilgisi ve Öğretimi Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar” alt kategorisinde 10 fen bilimleri öğretmeni hizmet öncesi eğitim sürecinde öğrendikleri bilgileri ilköğretim seviyesine uygun şekilde indirgemede sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin yaşadıkları bu sorunlara ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö6: “Lisans ve ilköğretim seviyesi birbirinden çok farklı tabii ki. Zamanla daha çok kaynak tarayarak soruna çözüm bulmaya çalıştım.”

Ö10: “İlköğretim seviyesinde ders anlatmada ilk zamanlarda sıkıntı yaşadım. Anlatacağım konuyla ilgili videolar varsa oradaki hocaların anlatımlarına baktım.”

“Öğretmenin Konu Alan Bilgisi ve Öğretimi Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar” alt kategorisinde 4 fen bilimleri öğretmeni ilk yıllarında ders kazanımlarını işlerken kazanımların sınırlarını belirleyemediklerini, kazanım dışı fazla bilgi verdiklerini ifade etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö2: “Kazanım yetiştirmede sıkıntı oldu ilk yıllar, detaya girme, çoğunluk öğrenmeden geçmemek sebepler arasındaydı.”

Ö14: “Mesleğimin ilk yıllarında bütün bilgiyi aktarma gibi bir hevesim vardı. Ancak zamanla çocukların bilmesi gereken kısımları aktarmaya başladım.”

“Öğretmenin Konu Alan Bilgisi ve Öğretimi Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar” alt kategorisinde 3 fen bilimleri öğretmeni fen konularıyla ilgili günlük hayattan örnekler verme noktasında sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö11: “... ama bazı konularımız var soyut kalıyor günlük hayatla çok bağdaştırılmıyor ya da çocukların bilmediği şeyler olabiliyor. Biyoteknoloji mesela hani çocuklar için soyut kalıyor biraz daha uzak kavramlar onları günlük hayatta bağdaştırırken biraz zorlandım.”

Ö15: “Günlük yaşamla ilişkilendirme de evet örneğin çocukların buradaki günlük hayatta kullandığı kelime bilgisi gördükleri şeyler çok sınırlı bizim fen de kullandığımız terimler onlara çok fazla yabancı geliyor. Tanımakta zorluk çekiyorlar. Bunları anlatmak onlara bunları kavrayabilmek kolay değil.”

“Öğretmenin Konu Alan Bilgisi ve Öğretimi Yetersizliğinden Kaynaklı Sorunlar” alt kategorisinde 6 fen bilimleri öğretmeni fen kaynaklarına ulaşamama ile ilgili sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin bazı ifadeleri şu şekildedir:

Ö8: “Görev yaptığım yer ulaşım, internet sıkıntısı olan bir yerdi. Elimden geldiğince ulaşabildiğim kaynaklara ulaşmaya çalıştım.”

Ö15: “Bizim alanımızda özellikle müfredatımız her sene değiştiği için bir şey eklenip bir şey çıkarıldığı kullanılmaması gereken kazanımların yer aldığı bir çöplük. Burada bir şeyleri seçip öğrenciye ulaştırabilmek ya da öğrenciyi o kaynağa yönettikten sonra bakmaması gereken yerleri uyararak başlı başına bir sorun.”

Çizelge 12’de fen bilimleri öğretmenlerinin ilk yıllarında öğretiminde zorlandıkları konular belirtilmiştir.

Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bazı ifadeleri şunlardır:

Ö3: “Fizik alanının basit makineler, ısı sıcaklık ve elektrik konularında zorluklar yaşadım çünkü bu konular benimde anlayamadığım, zorlandığım konulardı. Kendim bu konular hakkında araştırma yaptım örnekleri inceledim. İçselleştirdim daha sonra öğrencilerime sundum.”

Ö11: “Fizik kimya biyolojide öğrendiğimiz şeyler normal bir şekilde devam edebiliyordu. Ama astronomi çok fazla geniş bir alana sahip ve öğrencilerinde çok fazla ilgisini çeken bir alana sahip. Astronomi konusunu da öğrencileri çok fazla merak ettikleri için konu çok dağılıyordu. Konuyu tekrar toparlamak zor geliyordu. Astronomiyi anlatırken çok zorlanıyordum.”

“Beklenti Kaynaklı Sorunlar” kategorisine ait kodlar ve bu kodlarda sorun yaşayan fen bilimleri öğretmenleri Çizelge 13’te verilmiştir.

Fen bilimleri öğretmenleri öğrencilerinin gözünde genellikle her konuda bilgi sahibi olan bütün sorulara cevap verebilecek bir profile sahip olabilmektedir. Hatta öğrenciler fen bilimleri öğretmenlerini bir doktorun yerine bile koyabilmektedir.

Çizelge 12. Öğretmenlerin ilk yıllarında öğretiminde zorlandıkları konular

Dersler	f	Öğretmenler
Fizik	7	Ö1, Ö3, Ö4, Ö8, Ö9, Ö10, Ö17
Kimya	1	Ö13
Astronomi	6	Ö2, Ö6, Ö16, Ö11, Ö17, Ö18

Çizelge 13. Fen Bilimleri öğretmeninden beklentiler kategorisinin analizi

Kategori	Kodlar	f	Öğretmenler
Beklenti Kaynaklı Sorunlar	Doktor Olarak Görülmesi	9	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö11, Ö14, Ö16, Ö18
	Her Konuda Bilgi Sahibi Olarak Görülmesi	12	Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö15, Ö17, Ö19, Ö20, Ö21

Çizelge 14. Öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarında karşılaşılan sorunların mesleğin ilerleyen yıllarına etkisine yönelik öğretmen görüşleri

Olumlu Görüş Bildiren Fen Bilimleri Öğretmenleri	Ö2, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö14, Ö19, Ö20, Ö21
Olumsuz Görüş Bildiren Fen Bilimleri Öğretmenleri	Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö9, Ö11, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18

Ayrıca Çizelge 13'e bakıldığında araştırmaya katılan bütün fen bilimleri öğretmenlerinin bu kategoride sorun yaşadıkları görülmektedir. Fen bilimleri öğretmenleri yaşadıkları bu sorun karşısında öğrencilerin sorularına cevap bulamadıklarında araştırıp gelerek veya öğrencilere bu soruları kendilerinin değil sağlık alanında uzman kişilerin cevaplayabileceklerini söyleyerek çözüm ürettiklerini ifade etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenlerinin fen bilimleri öğretmenine yönelik beklentiler kategorisine ait bazı görüşleri şunlardır:

Ö14: "Fen bilimleri öğretmeni olarak doktor, veteriner ve mühendismiş gibi benden her sorunun cevabını istediklerinde bu konuda bilgi sahibi olabilecek kişilerin kimler olduğunu söyleyerek ve birlikte araştırma yaparak cevaba birlikte ulaşmaya yönlendirdim."

Ö15: "Genelde biz birden fazla alanı kapsadığımız için her alanla ilgili bir soru geliyor. Yani bir gün biyolojiden yani vücutla ilgili bir soru gelebiliyor. Bir gün astronomiyle ilgili bir gün çevre bilimiyle ilgili bir gün fizikle ilgili yani her alanla ilgili çocukların merak ettiği her soruya cevap vermek durumunda kalıyoruz. Çocuklar bunlarla ilgili bir merak içerisinde oluyorlar. Bizim de bu konularla ilgili her şeyi bildiğimizi düşündükleri için sürekli olarak bu konulardan soru geliyor bize. Biz de bu sorulara elimizden geldiği kadar cevap veriyoruz. Cevap veremediğimiz sorularda genelde internet kaynağını gösteriyoruz. Ya da daha uzmanı varsa çevrede birisi ondan öğrenmesini istiyoruz."

Öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarında karşılaşılan sorunların mesleğin ilerleyen yıllarına etkisine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin bilgiler Çizelge 14'te verilmiştir. Çalışmaya katılan fen bilimleri öğretmenlerinden 11 tanesi ilk yıllarda yaşanabilecek sorunların çözülmemesinin ilerleyen yıllarda da sorunlara neden olabileceğini, süreci verimsizleştirebileceğini, öğretme bıkınlık ve özgüven eksikliğine sebep olabileceğini belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan 10 fen bilimleri öğretmeni ise tersi yönde görüş bildirerek yaşanan sorunların tecrübe kazandırabileceğini ve ilerleyen yıllardaki sorunları çözmede etkili olabileceğini ifade etmişlerdir.

Yaşanan sorunların olumsuz sonuçlara neden olabileceğini düşünen fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bazı ifadeler şunlardır:

Ö13: "Öğretmenin ilk yıllarda tek bırakılması daha sonraki zamanlarda yılmılık ve özgüven eksikliğine neden olacaktır. Bu yüzden danışmanlık işlemlerinin oldukça fazla olması gerekmektedir."

Ö17: "İlerleyen yıllarda devam etmesi eğitim kalitesini ve öğretmenin verimini düşürür. Ve öğretmen meslekten uzaklaşır. Bu süreçte öğretmenin sorunlarını çözmemesi ve hiçbir yardım alamaması ilerde kendisinin de bu sorunları yaşayacak öğretmene yardım etmemesine sebep olabilir. Kimse bana yardım etmedi bende kimseye yardım etmem diyebilir."

Yaşanan sorunların tecrübe olabileceğini düşünen öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı ifadeler şunlardır:

Ö5: "Anlık bir soruna sebep olur ama devamında kişinin zor durumla nasıl başa çıkılacağını öğrenmesini sağlar."

Ö14: "Herhangi bir soruna sebep olabileceğini düşünmüyorum. Tam tersine tek başına baş etmeyi öğrendiğinizde ileriki yıllarda daha rahat etmeyi umuyorum."

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında yaşadıkları genel sorunlar ile fen bilimleri dersi kapsamında yaşadıkları sorunlar ortaya konulmuştur.

Fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında yaşadıkları genel sorunlar; okul idarecileri ve paydaş öğretmenler ile yaşanan sorunlar; sınıf yönetiminde yaşanan sorunlar; sosyal çevreden kaynaklı yaşanan sorunlar, zaman yönetiminde yaşanan sorunlar ve okulun fiziki imkân yetersizliğinden kaynaklı sorunlardır.

Yapılan çalışma sonucunda fen bilimleri öğretmenlerine mesleklerinin ilk yıllarında okul idarecilerinin ve danışman öğretmenlerinin yıllık plan,

sınav kâğıdı, evrak hazırlama vb. konularda, öğrencilerle ilgili bir sorunla karşılaştıklarında sorunun çözümü noktasında genellikle yardımcı olmadıkları, öğretmenlere rehberlik yapmada yetersiz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun nedenleri olarak danışman öğretmenlerin zaman yetersizliği ve danışman öğretmenin tecrübesiz olması tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma bulgularında öğretmenlerin sorun yaşamasının bir diğer nedeni olarak öğretmenlerin ilk yıllarında göreve başladıkları okulların genellikle köy ve ilçe merkezleri olması faktörü ortaya çıkmıştır. Köy ve ilçelerdeki okullarda öğrenci azlığından dolayı öğretmenler okullarında kendi alanlarında genellikle tek öğretmen olarak görev yapmakta bundan dolayı da tecrübeli bir öğretmenin desteğini görememektedirler. Bu durum ilk yılda görevlendirilen danışman öğretmenin farklı bir branştan olması mecburiyetine de neden olmaktadır. Farklı branştan olan danışman öğretmenler fen bilimleri öğretmenlerine alanlarına yönelik rehberlik konusunda yetersiz kalmaktadırlar. İdarecilere ve öğretmenlere rehberlik ile ilgili yeterli yönlendirmenin yapılmaması ve bu konuda ne yapacaklarını bilmemeleri de bu sorunun nedeni olabilir. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç ise danışman öğretmeniyle aynı branşa sahip olan öğretmenlerin idare tarafından danışman öğretmenle kıyaslanmaları sorunu ve öğrencilerin gözünde yetersiz öğretmen figürünün oluşabilmesidir.

Erdemir (2007) çalışmasında öğretmenlerin yardım alabilecekleri deneyimli öğretmenlere ve idarecilere ihtiyaç duyduğunu ancak bekledikleri yeterli rehberliği bulamadıklarını belirtmiştir. Okyay, Özsoy, Sönmezer ve Koşar (2023) çalışmalarında okul yöneticilerinin öğretmenlerin izlenmesi, denetimi ve görevlendirmesi gibi konularda sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Gündüz (2005), sosyal destek alan öğretmenlerde tükenmişlik olayının daha az yaşandığını ve daha başarılı olduklarını ifade etmiştir. Bu sonuçlar bize sosyal desteğin yani yaşanan zorlukların paylaşılmasının önemini ifade etmektedirler. Polat ve Bakan (2018) danışman öğretmenler görevlendirilirken gönüllülük faktörünün göz ardı edildiğini, öğretmenlerin üstten görevlendirilmeyle sürece dâhil edildiklerini ve görevlendirilen öğretmenlerin herhangi bir hizmet içi eğitim almadıklarını vurgulamışlardır. Bunun sonucunda danışman öğretmenler süreç içerisinde etkili olamamakta ve süreçle ilgili bilgi eksikliğine sahip olabilmektedirler.

Duran vd. (2011) aday sınıf öğretmenlerine onlara rehberlik yapacak meslektaş ve yöneticinin olmaması durumunda öğrenme-öğretme sürecinin verimsiz geçeceğini belirtmiştir. Yılmaz ve Tepebaş (2011) göreve yeni başlayan sosyal bilgiler öğretmenleriyle yaptıkları çalışmalarında da öğretmenlerin meslektaşlarından ve idarecilerinden yeterli destek ve rehberlik göremediklerini hatta kıdemli öğretmenlerin mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin idealistlikleriyle alay ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Başar ve Doğan (2015) çalışmalarında aday öğretmenlerin meslektaşları ve okul yöneticileri tarafından destek alamadıklarını ve kendilerini yetersiz ve yalnız hissettiklerini belirtmişlerdir. Kozikoğlu ve

Senemoğlu (2018) ise aday öğretmenlerin meslektaşlarıyla olumlu ilişkiler kurduğu sonucuna ulaşmıştır.

Fen bilimleri öğretmenleri ilk yıllarında tecrübesizliklerinden dolayı sınıf yönetimi alanında sınıf içinde disiplini sağlama, öğrencilerin derse dikkatini çekme ve motivasyonlarını sağlama noktalarında sorunlar yaşamaktadırlar. Son yıllarda yapılan araştırmalar öğrenci ve öğretmen arasındaki bağın sınıf yönetimi üstündeki etkilerine ve sınıf yönetimi uygulamalarının öğrencilerin gelişimleri üzerindeki sonuçlarına odaklanmaktadır (İşbilir, Bayrak, Kayaoğlu, Acar, Şakar & Bülbül, 2023). Yıldırım, Kurtdebe Fidan ve Ergün (2017) göreve yeni başlayan sınıf öğretmenleriyle yaptığı çalışmalarında öğretmenlerin sınıf içi disiplin sağlama ve etkili iletişim kurmada sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Sarı ve Altun (2015), göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin motivasyonunu nasıl sağlayacaklarını bilmediklerini belirtmişlerdir. Bozan ve Ekinci (2020), Güvendir (2017) ile Yanık, Bağdat, Gelici ve Taştepe (2016) yaptıkları araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Fen bilimleri öğretmenleri göreve başladıkları okullarının bulunduğu sosyal çevreden kaynaklı olarak da sorunlar yaşamaktadırlar. Buldukları bölgelerde ev bulma, bakkal, market vb. yerlerin yetersiz ve uzak olması, hizmet öncesinde yaşadıkları yaşam imkânları ile şimdiki arasındaki farklılıklar, kültürel farklılıklar, sosyal ortam yetersizliği noktalarında sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar öğretmenlerin görev yaptıkları bölgelerden uzun süre kalmalarının önüne bir engel olarak çıkabilir ve okullarda öğretmen devamlılığını olumsuz etkileyebilir. Başar ve Doğan (2015), Bulut ve Coşkun (2018) ile Duran vd. (2011) benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Gülay ve Altun (2017) çalışmalarında, öğretmenlerin göreve başladıkları okulun bulunduğu çevre ile ilgili kendilerine bilgi verilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Fen bilimleri öğretmenleri ayrıca okullarında akıllı tahtanın ve internetin olmaması gibi teknolojik yetersizliklerden kaynaklı da sorunlar yaşamaktadırlar. Günümüzde artık sınıf ortamında yapılamayacak ya da yapıldığında tehlikeli durumların ortaya çıkabileceği etkinlikleri gösterme noktasında öğretmenlerin çok büyük yardımcısı olan akıllı tahtaların eksikliği özellikle fen bilimleri öğretmenlerinin zorlanmasına sebep olmaktadır. Gömleksiz ve arkadaşları (2010) çalışmalarında bu duruma benzer şekilde akıllı tahtaların önemini ifade etmişlerdir. Çalışmanın sonucundan farklı olarak Bardak ve Karamustafaoğlu (2016) sınıflarda akıllı tahtanın bulunması her zaman olumlu sonuçlar oluşturmadığını bazen de derslerde kullanılan yöntemlerin özgünlüğü önünde engel de teşkil edebildiğini vurgulamışlardır.

Zaman yönetimi fen bilimleri öğretmenlerinin ilk yıllarında en çok yaşadıkları sorunlardan biri olarak karşımıza çıkmıştır. Fen bilimleri öğretmenleri ders kazanımlarını bazen yetiştirememekte bazen de çok hızlı ilerlemektedir. Fen bilimleri öğretmenleri ders süresinin içerisinde yapılacak etkinlikleri planlama ve zamanı doğru değerlendirmede de yetersiz kalabilmektedir. Fen bilimleri dersinde zaman yönetimi becerisi büyük bir

önem taşımaktadır. Özellikle laboratuvar çalışmalarının yapılması ve dersin zenginleştirilerek anlatılması zamanın yetersiz kalmasına sebep olabilmektedir (Arslan & Topsakal, 2019). Melnick ve Meister (2008) yapmış oldukları çalışmada mesleğe yeni başlayan öğretmenlerle tecrübeli öğretmenleri karşılaştırdıkları çalışmalarında zaman yönetimi konusunda her iki gruptaki öğretmenlerin de sorun yaşadıkları sonucunda ulaşılmıştır.

Çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında fen bilimleri dersi kapsamında yaşadıkları sorunlar; laboratuvar kaynaklı sorunlar, fen bilimleri öğretmenlerinin özel alan yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar ve beklenti kaynaklı sorunlar olmak üzere 3 kategoride toplanmıştır.

Fen bilimleri öğretmenlerinin ilk yıllarında laboratuvar kaynaklı sorunlar kategorisinde alanlarına özgü yaşadıkları sorunların en başında laboratuvar imkânlarının yetersizliğinden kaynaklı sorunlar gelmektedir. Öğretmenlerin bir kısmının okullarında laboratuvar bulunmamakta ya da laboratuvarı olan öğretmenlerin laboratuvar malzemeleri yetersiz kalmaktadır. Bu durumda olan fen bilimleri öğretmenleri sınıf ortamında deney ve etkinliklerini yaparak ve eksik malzemeleri kendileri temin ederek bu sorunlarına çözüm bulmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Laboratuvar imkânı olan fen bilimleri öğretmenlerinin de laboratuvar kullanım yetersizliğinden kaynaklı olarak laboratuvardaki malzemeleri tanıma, yerleştirme ve laboratuvar ortamında öğrencilerle verimli ders işleme, kazanıma uygun deney düzeneklerini hazırlayabilme, laboratuvar güvenliğini sağlama noktalarında sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. Fen bilimleri öğretmenleri laboratuvardaki malzemelerin bazılarını ilk kez görmekte, hangi konu ve etkinlikte kullanıldığını bilmemektedir. İnternet kaynaklarında araştırarak sorunlarına çözüm bulmaya çalışmaktadır. Hatta bazı malzemelerle ilgili yeterli bilgiye ulaşamamakta ve bu malzemeler hiçbir zaman kullanılmadan kalmaktadır. Ayrıca laboratuvardaki artık kullanılmayan malzemeleri nasıl imha etmeleri gerektiği konusunda da yeterli yönlendirme yapılmadığı için çok çaresiz kalmaktadırlar ve bu malzemeler güvenlik bakımında sorun teşkil etmektedir. Laboratuvar güvenliği noktasında yaşanan bir diğer sorunda öğretmenin tecrübesizliğinden kaynaklı olarak deney sırasında yaşanan, istenmeyen kazalar olmaktadır.

Alan yazına bakıldığında Balbağ ve Karaer (2016) fen bilgisi öğretmenlerinin fen öğretiminde karşılaştıkları sorunlara yönelik öğretmen görüşleri adlı çalışmalarında da öğretmenden kaynaklı sorunları deneyim eksiklikleri, teknoloji yetersizlikleri ve laboratuvar kullanımındaki yetersizlikler olarak tespit etmişlerdir. Batı (2018) çalışmasında ülkemizde laboratuvar uygulamalarının verimli gerçekleşmediği ifade etmiştir. Bu durumun nedenini olarak da öğretmenlerin, ders kitaplarının ve fiziki imkânların yetersizliğini belirtmiştir. Demir, Büyük ve Koç (2011) çalışmalarında şehir merkezlerindeki laboratuvarların köy ve ilçelerdeki laboratuvarlardan daha donanımlı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin laboratuvar uygulamaları, laboratuvarda araç-gereç

kullanımı konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Fen bilimleri öğretmenleri fen bilimleri öğretmenlerinin özel alan yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar kategorisinde fen konularına yönelik yöntem ve teknikleri uygulamada yetersizlik, öğretmenin konu alan bilgisi ve öğretimi yetersizliğinden kaynaklı sorunlar olmak üzere 2 alt kategoride sorun yaşamaktadırlar.

Fen bilimleri öğretmenleri öğretmenin konu alan bilgisi ve öğretimi yetersizliğinden kaynaklı sorunlar alt kategorisinde kazanımları günlük hayatla ilişkilendirememesi ve kazanım dışı fazla bilgi verme sorunları yaşamaktadırlar. Fen bilimleri dersi hayatın içinden bir parça olduğu için derslerde konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Fen bilimleri öğretmenleri bu süreçte biraz yetersiz kalmaktadır. Fen bilimleri dersinin konularının çok kapsamlı olmasından dolayı ilk başlarda ne kadarını öğrenciye aktarmaları gerektiği noktasında da öğretmenler zorlanabilmektedir. Bu sorun karşısında öğretmenlerin çözüm bulmak için ilk olarak ders kaynaklarına yönelmesi gerekmektedir. Ancak öğretmenler ilk yıllarda doğru kaynak tespiti noktasında da sorunlar yaşamaktadır.

Fen bilimleri öğretmenlerinin öğretmenin konu alan bilgisi ve öğretimi yetersizliğinden kaynaklı sorunlar alt kategorisinde yaşadıkları sorunlardan biri de lisans eğitimde aldıkları akademik bilgileri ilköğretim seviyesine indirgemekle ilgilidir ve ilköğretim seviyesine indirgemediği zorlanmaktadır. Benzer şekilde Erdemir (2007), mesleğine yeni başlayan fen bilgisi öğretmenleri ile yaptığı çalışmada öğretmenlerin bu konuda sorun yaşadıklarını ifade etmiştir.

Fen bilimleri öğretmenleri fen bilimleri disiplinleri içerisinde en çok fizik ve astronomi konularının öğretiminde zorlanmaktadır. Ayvaci ve Bebek (2018), araştırmalarında fizik dersinin öğretiminde yaşanan sorunları öğrenci, öğretmen, yöntem, dersten, program ve materyal kaynaklı olarak gruplamıştır. Öğretmenden kaynaklı nedenlerin iletişim ve alan bilgisindeki yetersizlikten kaynaklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Azar ve Çepni (1999) fizik öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında genellikle hep aynı yöntemleri derslerinde kullandıklarını ancak ilerleyen yıllarda kendilerine özgü yeni yöntem ve teknikler belirlediklerini ve derslerinde bunları kullandıklarını tespit etmişlerdir.

Fen bilimleri öğretmenleri göreve başladıkları ilk zamanlarda doğru yöntem ve teknikleri belirleme noktasında da sıkıntılar yaşamaktadır. Genellikle ilk başlarda geleneksel yöntemleri kullanmakta ancak zamanla etkililiğinin az olduğunu fark edince yeni yöntem ve teknikler aramaya başlamaktadır. Şimşek, Hırça ve Coşkun (2012) ilköğretim fen ve teknoloji öğretmenleri ile yaptıkları çalışmanın sonucunda, öğretmenlerin çoğunlukla soru-cevap, anlatım ve problem çözme gibi geleneksel yöntemleri kullandıklarını aktif öğrenme yöntemlerini çok fazla kullanmadıklarını tespit etmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenleri mesleklerinin ilk yıllarında fen bilimleri alanının öğretimine yönelik yaşadıkları

sorunlarda genellikle çözüm üretmede yetersiz kalmaktadır. Bu sorunlarına çoğunlukla teknoloji ve internetten faydalanarak çözüm üretmeye çalışmışlardır. İnternette araştırma yaparak, internet kaynaklarını kullanarak, videolar izleyerek, meslektaşlarından yardım alarak, whatsapp gruplarındaki öğretmen gruplarından yardım isteyerek, alanındaki kaynakları tarayarak, kendi notlarını hazırlayarak, okul idaresinden ve çevrelerindeki öğretmen arkadaşlarından yaşadıkları sorunlar için yardım alarak çözüm üretmişlerdir. Okullarında laboratuvarı bulunmayan veya elverişli olmayan fen bilimleri öğretmenleri deney malzemelerini sınıfa getirip deneylerini sınıf ortamında yaparak, eksik malzemeleri kendileri alarak yaşadıkları soruna çözüm bulmaya çalışmışlardır.

Fen bilimleri öğretmenleri çoğunlukla deneme yanılma yoluyla sorunlarına kendileri çözüm bulmaya çalışmaktadır. Fen bilimleri öğretmenlerinin bazıları bu sorunların tecrübe kazandırdığını düşünürken bazı fen bilimleri öğretmenleri bu sorunların çözülme sürecinin uzamasının ve çözülmemesinin eğitim ve öğretimdeki verimi düşürdüğünü düşünmektedir.

Çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak bazı önerilerde bulunulabilir. Örneğin, hizmet öncesi eğitim sürecinde laboratuvar dersleri daha detaylı bir şekilde işlenebilir. Öğretmen adaylarına laboratuvarla ilgili olarak malzemeleri tanıma, deney düzeneği kurma ve güvenlik konularında dikkat etmeleri gereken noktaların ayrıca üzerinde titizlikle durulabilir. Okul yöneticileri ve danışman öğretmenlere rehberlik süreci hakkında hizmet içi eğitimlerle bilgilendirilmeler yapılabilir. Danışman öğretmen olarak kendi okulunda aynı alandan öğretmen yoksa ikinci bir danışman olarak bölgedeki başka bir öğretmen görevlendirilebilir. Öğretmenlik uygulaması ve okul deneyimi dersleri için uygulama okulları bir dönem şehir merkezinden bir dönem yakın ilçelerdeki okullardan seçilebilir.

Extended Abstract

Introduction

Teachers face problems and make sacrifices from the first day they start their professional life to the last day. However, the problems and sacrifices in the first years have different characteristics compared to other periods of professional life (Duran, Sezgin & Çoban, 2011). Teachers experience problems such as life difficulties, inability to determine the level of the teacher-student relationship, negative characteristics of the physical environment of the school, being away from the family, low student quality, and unfair treatment of the administrators during the candidate teaching process. The fact that the first years of teachers are full of struggles, being left alone in the face of the problems they experience, not getting used to the conditions of the region and not adapting to the profession cause teachers to want to leave their jobs. (Toker Gokce, 2013). Smith and Ingersoll (2004) found in their study that three out of ten

teachers left the profession or moved to another school after the first year of their profession.

These results show the importance of the first years of the teaching profession and the necessity of identifying and solving the problems experienced. There are very few studies conducted on the problems faced by science teachers in the first years (Ayvacı & Durmuş, 2013; Erdemir, 2007). In these studies, it is seen that general problems that may be experienced not by science teachers but by teachers of different branches are determined, and the problems specific to the field of science are less common. In this research, in which the views of science teachers about the problems they encounter in the first years of their profession are investigated, it is aimed to determine the general problems related to the teaching profession and the problems specific to the teaching of the field of science.

Method

In this study, the views of science teachers about the problems they experienced in the first years of their profession were tried to be determined. The case study design, which is included in the qualitative research model, was used. The study group was determined by the criterion sampling method, one of the purposive sampling methods. In this study, it was determined as a criterion that science teachers should have a maximum of seven years of service in the profession. The study group consisted of a total of 21 science teachers, 7 male and 14 female, working in 10 different districts of a city in the Central Anatolia Region in the 2021-2022 academic year. The names of the teachers participating in the study and the districts they work in were not used and the codes were given as Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5...T21. The data in the study were collected through the interview form. In the data analysis process of the study, the thematic framework was created based on the problems and sub-problems of the research for the first stage of the descriptive analysis. Then, based on this thematic framework, the findings were defined and interpreted. The findings were also supported by direct quotations.

Results

In the process of descriptive analysis of the data obtained in the study, firstly, two main themes were determined based on the sub-problems in order to create the thematic framework. In the following processes, data were processed and findings were created based on these main themes. These two main themes are the general problems of the teaching profession encountered in the first years and the problems specific to the teaching of the field of science in the first years.

The general problems of the teaching profession encountered in the first years, the problems experienced by school administrators, advisor teachers, group teacher guidance and relations; problems in classroom management. There are 5 categories of these problems: problems arising from the social environment, problems in time management, and problems arising from the lack

of physical facilities of the school. As for problems specific to the teaching of the field of science encountered in the first years, there are 3 categories: laboratory-related problems, problems arising from the special field inadequacies of science teachers, and expectations from science teachers.

Discussion

The results of the descriptive analysis of the data within the framework of the main theme of the general problems of the teaching profession encountered in the first years included the problems experienced by the teachers in their first years, the problems experienced in the school administrators, counselor teacher, group teacher guidance and relations; problems in classroom management; They are collected in 5 categories: problems arising from the social environment, problems in time management, and problems arising from the lack of physical facilities of the school.

One of the problems experienced by science teachers in the sub-category of problems arising from the teacher's inadequacy of subject knowledge and teaching is related to reducing the academic knowledge they received in undergraduate education to the primary education level and they have difficulty in reducing it to the primary education level. Erdemir (2007) also stated in his study that teachers had problems in this regard.

Science teachers often try to find solutions to their problems by trial and error. While some of the science teachers think that these problems help them gain experience, some science teachers think that the prolongation and failure to solve these problems reduce the efficiency in education and training.

Pedagogical Implications

Based on the results of the study, some suggestions can be made. For example, laboratory lessons can be covered in more detail during the pre-service training process. The points that teacher candidates should pay attention to in terms of recognizing the materials, setting up the experimental setup and safety can also be emphasized meticulously. School administrators and counselor teachers can be informed about the guidance process through in-service training. If there is no teacher from the same field in his school as a consultant teacher, another teacher in the region can be appointed as a second consultant. For teaching practice and school experience courses, the practice schools can be chosen from the city center for one semester and the schools in the nearby districts for one semester.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu

Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Kaynaklar

- Altun, B. & Yengin Sarpkaya, P. (2021). Öğretmenlerin mesleki gelişimi üzerine bir durum çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18 (Eğitim Bilimleri Özel Sayısı), 4063-4106.
- Arslan, K. & Topsakal, U. U. (2019). Fen bilgisi öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri düzeylerinin belirlenmesi. *Academic Perspective Procedia*, 2(1), 66-75.
- Ayvacı, H.Ş. & Bebek, G. (2018). Fizik öğretimi sürecinde yaşanan sorunların değerlendirilmesine yönelik bir çalışma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 125-134.
- Ayvacı, H.Ş. & Durmuş, A. (2013). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların yıllara göre değişimi. *Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 29-44.
- Azar, A. & Çepni, S. (1999). Fizik öğretmenlerinin kullandıkları öğretim etkinliklerinin mesleki deneyime göre değişimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(17), 24-33.
- Balbağ, M. Z. & Karaer, G. (2016). Fen bilgisi öğretmenlerinin fen öğretiminde karşılaştıkları sorunlara yönelik öğretmen görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 1-11.
- Balbağ, M. Z., Leblebicier, K., Karaer, G., Sarıkahya, E. & Erkan, Ö. (2016). Türkiye'de fen eğitimi ve öğretimi sorunları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 5(3), 12-23.
- Bardak, Ş. & Karamustafaoglu, O. (2016). Fen bilimleri öğretmenlerinin kullandıkları öğretim strateji, yöntem ve tekniklerin pedagojik alan bilgisi bağlamında incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 567-605.
- Başar, M. & Doğan, Z. G. (2015). Göreve yeni başlayan öğretmenlerin yaşadığı sosyal kültürel ve mesleki sorunlar. *Route Educational And Social Science Journal*, 2(4), 375-398.
- Batı, K. (2018). Türkiye'de fen eğitimi ve kimya eğitimi laboratuvar uygulamalarına genel bir bakış. *Doğu Anadolu Sosyal Bilimlerde Eğilimler Dergisi*, 2(1), 45-55.
- Bozan, S. & Ekinci, A. (2020). Öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında sınıf yönetiminde yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 137-153.
- Bulut, K. & Coşkun, H. (2018). Kırsal kesime atanan Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin mesleğe uyum süreci. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 159-185.
- Çelikten, M., Şanal, M. & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Demir, S., Büyüç, U. & Koç, A. (2011). Fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin laboratuvar şartları ve kullanımına ilişkin görüşleri ile teknolojik yenilikleri izleme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 66-79.
- Duran, E., Sezgin, F. & Çoban, O. (2011). Aday sınıf öğretmenlerinin uyum ve sosyalleşme sürecinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 465-478.
- Erdemir, N. (2007). Mesleğe yeni başlayan fen bilgisi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve şikâyetleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(22), 135-149.
- Esen, Y. D., Temel, F. & Demir, E. (2017). Türkiye'deki öğretmenlerin karşılaştıkları mesleki sorunların ikili

- karşılaştırma yöntemi ile ölçeklenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi* 8(1), 47-62.
- Fidan, F. & Fidicioğlu, A. (2010). Kutsallıkla tutsaklık arasında bir meslek öğretmenlik: sorunlar, yaklaşımlar ve beklentiler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 146-160.
- Gelen, İ. & Özer, B. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,5(9), 39-55.
- Gömlüksiz, M. N., Kan, A. Ü., Biçer, S. & Yetkiner, A. (2010). Mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları zorluklarla öğretmen adaylarının yaşayabilecekleri zorluklara ilişkin algılarının karşılaştırılması. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 12-23.
- Gülay, A. & Altun, T. (2017). Göreve yeni başlayan öğretmenlerin yeterlik algılarının ve karşılaştıkları sorunların belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 738-749.
- Gündüz, B. (2005). İlköğretim öğretmenlerinde tükenmişlik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 152-166.
- Güvendir, E. (2017). Göreve yeni başlayan İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 52, 74-94.
- İşbilir, B., Bayrak, M., Kayaoğlu, F., Acar, B., Şakar, E., & Bülbül, D. (2023). Öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları disiplin sorunları. *Journal of European Education*, 13(1), 19-41.
- Kara, M. (2020). Eğitim paydaşlarının görüşleri doğrultusunda Türk eğitim sisteminin sorunları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1650-1694.
- Kara, N. & Demir, M. K. (2021). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin mesleğe uyum sorunlarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(229), 587-606.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Yayıncılık.
- Kozikoğlu, İ. (2016). *Öğretimin ilk yılı: Mesleğin ilk yılındaki öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler, hizmet öncesi eğitim yeterlikleri ve mesleğe adanmışlıkları* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Kozikoğlu, İ. & Senemoğlu, N. (2018). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler: Nitel bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 341-371.
- Melnick, S. A. & Meister, D. G. (2008). A comparison of beginning and experienced teachers' concerns. *Educational Research Quarterly*, 31(3), 39-56.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Sage.
- MEB. (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri*. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri*. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Nasri, N. M., Yusof, Z. M., Ramasamy, S., & Halim, L. (2010). Uncovering problems faced by science teacher. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 9, 670-673.
- Okyay, Ö., Özsoy, M. M., Sönmezer, S., & Koşar, S. (2023). Okul müdürlüğünün ilk yıllarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 3(1), 1-16.
- Otacioğlu, S. G. (2008). Müzik öğretmenlerinde tükenmişlik sendromu ve etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9(15), 103-116.
- Özyurt, S. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Değişim Yayınları.
- Polat, Ş., & Bakan, S. (2018). Aday öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin danışman öğretmen görüşleri. 7. *Türkiye Lisans Üstü Çalışmalar Kongresi Bildiri Kitabı I*, 133-145.
- Polat, Ü. & Erol, E. (2022). Öğretmenlik mesleğine ilişkin sözlü tarih araştırması. 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 11(32), 399-429.
- Sarı, M. H. & Altun, Y. (2015). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 213-226.
- Sart, G. (2021). Fenomenoloji ve yorumlayıcı fenomenolojik analiz, F. N. Seggie & Y. Bayyurt (Eds.), *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* (3. Baskı, s. 74-85). Anı Yayıncılık.
- Şimşek, H., Hırça, N. & Coşkun, S. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerini tercih ve uygulama düzeyleri: Şanlıurfa ili örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 249-268.
- Şişman, M. (2003). *Öğretmenliğe giriş* (6. baskı). Pegem A yayıncılık.
- Toker Gökçe, A. (2013). Sınıf öğretmenlerinin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 137-156.
- Yanık, H. B., Bağdat, O., Gelici, Ö. & Taştepe, M. (2016). Göreve yeni başlayan ortaokul matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(36), 130-152.
- Yaraş, Z., & Turan, M. (2021). Sorunlar ve çözümler bağlamında öğretmenlik mesleği. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 383-405.
- Yenen, E. T. (2022). Öğretmenlerin mesleki yeterliklerini etkileyen faktörler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(1), 27-45.
- Yeşilyurt, E. & Karakuş, M. (2011). Öğretmenlerin adaylık sürecinde karşılaştıkları problemler. *International Online Journal of Educational Sciences*, 3(1), 261-293.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, N., Kurtdede Fidan, N. & Ergün, S.S. (2017). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar üzerine nitel bir araştırma. *International Journal of Social Science Research*, 6(2), 1-18.
- Yılmaz, K. & Tepebaş, F. (2011). İlköğretim düzeyinde sosyal bilgiler eğitiminde karşılaşılan sorunlar: Mesleğine yeni başlayan sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2(1), 157- 177.